
ПУБЛІЧНЕ ТА ПРИВАТНЕ ПРАВО

DOI: 10.31617/3.2023(129)08
УДК 341.24:061.1ЄС

МАЙДАНИК Любов,

к. ю. н., доцент, доцент кафедри інтелектуальної
власності та інформаційного права
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
ім. Т. Шевченка

вул. Юрія Ілленка, 36/1, м. Київ, 02000, Україна
ORCID: 0000-0002-1794-4513
Liubov_maidanyk@knu.ua

MAIDANYK Liubov,

PhD in Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Intellectual Property and Information Law
Taras Shevchenko National University of Kyiv

36/1, Yuriia Illienka St., Kyiv, 02000, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1794-4513
Liubov_maidanyk@knu.ua

ПРАВО СЛІДУВАННЯ: НАБЛИЖЕННЯ ДО ACQUIS ЄС

Зміни до права слідування у авторському праві України у зв'язку з наближенням до права ЄС обумовлюють актуальність цієї теми. Метою права слідування є забезпечення автора оригіналу художнього твору та його спадкоємців можливістю отримувати вигоду від економічного успіху такого твору. Однак через зміни у законодавстві України та розвиток сучасних технологій з'являється низка проблемних питань. Мета статті – проаналізувати останні законодавчі зміни у зв'язку з наближенням до права ЄС та практику застосування права слідування у контексті NFT. Застосовано методи: структурно-логічного та системно-функціонального аналізу; абстрагування та узагальнення; аналогії та порівняння; рекомендаційний. Проаналізовано законодавство України про право слідування та стан імплементації положень Директиви про право слідування. Досліджено практику укладення смартконтрактів щодо NFT на предмет можливого використання права слідування. Запропоновано виключити із законодавства України оригінали рукопису літературного та музичного твору з переліку об'єктів, щодо яких застосовується право слідування. Зроблено висновок про те, що обов'язок щодо сплати винагороди за право слідування виникає щодо будь-якої угоди з купівлі-продажу оригіналу твору

THE RESEAL RIGHT: APPROXIMATION TO THE EU ACQUIS

Changes to the resale right in Ukrainian copyright in connection with the approximation to EU law determine the relevance of this topic. The purpose of the resale right is to provide the author of the original work of art and his or her heirs with the opportunity to benefit from the economic success of such a work. However, due to changes in the Ukrainian legislation and the development of modern technologies a number of problematic issues appear. The aim of the article is to analyse the latest legislative changes in connection with the approximation to EU law and the practice of applying the resale right in the framework of NFT. The methods applied are: structural-logical and system-functional analysis; abstraction and generalization; analogies and comparison; recommendatory. The legislation of Ukraine on the resale right and the state of implementation of the provisions of the Directive on the resale right have been analysed. The practice of concluding smart contracts on NFTs for the possible application of the resale right is explored. It is proposed to exclude from Ukrainian legislation the original manuscripts of literary and musical works from the list of objects to which the resale right is applied. It is concluded that the obligation to pay remuneration for the resale right arises in relation to any agreement for the purchase and sale of the original work between

Copyright © 2023, Автор(и). Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License 4.0 (CC-BY) Міжнародна ліцензія, (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

між фізичними особами, яка здійснюватиметься через публічні онлайн-платформи. Використання принципу взаємності щодо права слідування встановлене у ч. 2 ст. 14 тер Бернської конвенції обумовлює відсутність виникнення обов'язку щодо сплати винагороди, у разі якщо стороною перепродажу картини через онлайн-платформу є особа, законодавство країни походження якої не передбачає права слідування. Проаналізовано, що одна з функцій смарт-контракту полягає в тому, що частка від перепродажу автоматично виплачується автору твору щоразу, коли NFT перепродаються. Зроблено висновок, що таке положення має договірну природу, тому попри схожість такого механізму з конструкцією права слідування, останнє не може бути застосоване до NFT.

Ключові слова: авторське право, право слідування, винагорода, NFT, імплементація *acquis* ЄС.

JEL Classification: K11, O34.

individuals which will be carried out through public online platforms. The application of the principle of reciprocity with regard to the resale right, provided for in Part 2 of Article 14 of the Berne Convention, precludes the obligation to pay remuneration if the party to the resale of the painting through the online platform is a person whose country of origin legislation does not provide for the resale right. It has been analysed that one of the functions of a smart contract is that the share of resale is automatically paid to the author of the work whenever NFTs are resold. It is concluded that such a provision is of a contractual nature, and therefore, despite the similarity of such a mechanism with the construction of the resale right, the latter cannot be applied to NFTs.

Keywords: copyright, resale right, remuneration, NFT, implementation of the EU *acquis*.

Вступ.

Право слідування як одне з майнових прав автора займає особливе місце серед авторських правомочностей, що обумовлене окремою категорією об'єктів права інтелектуальної власності – оригіналами художнього твору. На шляху до вступу в Європейський Союз Україна взяла на себе зобов'язання наблизити національне законодавство до *acquis* ЄС, зокрема й у сфері авторського права. У 2023 р. набув чинності Закон України "Про авторське право і суміжні права", у якому підходи до права слідування зазнали суттєвих змін через імплементацію положень Директиви Європейського Парламенту і Ради 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування (Директива про право слідування, 2011) на користь автора оригінального твору мистецтва (далі – Директива про право слідування). Крім того, розвиток технологій *NFT* також породжує нові виклики щодо можливості застосування права слідування до продажу таких токенів. Зазначені зміни обумовлюють необхідність проведення аналізу нового правового регулювання та формування рекомендацій щодо подальшого правозастосування права слідування задля ефективної охорони прав автора.

Право України зазнає суттєвих змін у зв'язку з наближенням до права ЄС, однак відповідність національного регулювання підходам права ЄС, зокрема й практики Суду ЄС, є визначальною на шляху євроінтеграції. Це створить надійне підґрунтя для членства у європейській спільноті та у післявоєнному відновленні України.

Проблематика наближення права України до права ЄС широко представлена у дослідженнях українських учених. Питання авторського права в контексті євроінтеграції досліджували такі вітчизняні вчені: О. О. Штефан (Штефан, 2009), Р. І. Самсін (Самсін, 2016), Ю. М. Капіца (Капіца, 2022). Водночас актуальні дослідження вітчизняних учених,

що присвячені саме питанням права слідування у контексті відповідності праву ЄС та викликам сучасних технологій, відсутні.

Метою статті є характеристика сучасного правового регулювання права слідування в авторському праві України в контексті відповідності праву ЄС, його місця у системі авторського права України та його подальшого розвитку.

У статті використано методи структурно-логічного та системно-функціонального аналізу під час дослідження актуального правового регулювання.

Гіпотезою статті є припущення, що правове регулювання права слідування в Україні не відповідає *acquis* ЄС, тому потребує внесення відповідних змін. Також зроблено припущення щодо нових викликів для права слідування з розвитком технологій, зокрема появою онлайн продажів та *NFT*.

Структура основної частини статті передбачає виокремлення трьох підрозділів:

- загальні підходи та історія розвитку права слідування;
- об'єкти права слідування з урахуванням новел Закону України "Про авторське право і суміжні права" та практики Суду ЄС;
- викликів сучасних цифрових технологій для застосування права слідування, зокрема *NFT* та онлайн продажів.

За підсумками дослідження сформульовано висновки та рекомендації для удосконалення правового регулювання.

1. Загальні підходи.

1.1. Історія виникнення права слідування пов'язана з законодавством Франції, у якому воно з'явилося вперше у світі у 1920 р. Однак цій законодавчій новелі передувала тривала публічна дискусія щодо необхідності права слідування, викликана долею однієї картини. Так, картина художника Жана-Франсуа Мілле "Анжелюс", що написана у 1857 р., вперше продана за 1200 франків, а через декілька років на аукціоні її вартість становила вже 1 000 000 франків. З огляду на відсутність на той час на законодавчому рівні права слідування незможні нащадки художника не могли отримати жодної фінансової вигоди від економічного успіху твору їх родича. Газета *Franceprior* опублікувала малюнок художника Форейн, на якому зображені бідні діти, що спостерігають за продажем "Анжелюс" на аукціоні (*Metacept*, 2019). Пізніше право слідування почало з'являтися у законодавстві багатьох інших країн, і у 1948 р. запроваджено на міжнародному рівні у ст. 14 *ter* Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (далі – Бернська конвенція) (Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, 1979) як необов'язкове право для учасників конвенції.

1.2. Законодавство України уповноважує автора чи його спадкоємців правом слідування – невідчужуваним правом на отримання частки від ціни продажу оригіналу твору, який здійснюється будь-яким торговцем художнього твору. Метою цього права є забезпечення автора оригіналу художнього твору можливістю отримувати вигоду від економічного успіху такого твору. Право слідування виникає лише в автора оригіналу художнього твору, оригіналу рукопису літературного або музичного твору.

ЦК України передбачає загальні положення щодо права слідування, а детальне правове регулювання міститься у Законі України "Про авторське право і суміжні права" (Закон України "Про авторське право і суміжні права", 2022) та частково у Законі України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" (Закон України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав", 2018). Поява права слідування у національному законодавстві України обумовлена положеннями зазначеними п. 1 ст. 14 *ter* Бернської конвенції. 1 січня 2023 р. набув чинності Закон України "Про авторське право і суміжні права", який передбачає зміни до цього інституту з урахуванням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а саме ст. 190 (Угода про асоціацію між Україною та ЄС, 2014).

Право слідування визначається як невідчужуване, а його перехід від автора до інших осіб можливий лише у порядку спадкування в межах строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір. Відсутня також пряма вказівка законодавця на те, чи можливий перехід права слідування за заповітом чи лише за законом. Законодавець не визначив прямо місце права слідування серед прав інтелектуальної власності на твір, не зазначивши його прямо ані серед особистих немайнових, ані серед майнових прав автора. Однак економічний характер права, обмеженість у строках правової охорони, а також належність до обов'язкового колективного управління наділяє його ознаками майнового характеру, що свідчить про змішану правову природу. Стосовно правової природи права слідування ВГСУ зазначив, що його суть полягає в тому, що автор має право на одержання винагороди у вигляді відсоткових відрахувань від ціни кожного наступного за першим відчуження (перепродажу), незалежно від того, прибутковим чи збитковим є такий перепродаж оригіналу конкретного твору; на відміну від виключного права, право слідування є невідчужуваним, хоча й переходить у спадщину на строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір (ВГСУ, 2012). У доктрині права України переважною є позиція щодо майнового характеру такого права. Так, Р. І. Самсін зазначає, що право слідування має яскраво виражений майновий характер, а вказівка на невідчужуваний характер права слідування як неодмінну рису особистих немайнових прав як аргумент про немайновий або змішаний характер цього права не може

братися до уваги, оскільки вона притаманна й іншим майновим правам (зокрема право особистого сервітуту, аліментне право тощо) (Самсін, 2016, с. 125).

За своєю природою право слідування пов'язане з правом на розповсюдження творів, оскільки до нього не застосовується вичерпання такого права, передбачене ч. 5 ст. 12 Закону України "Про авторське право і суміжні права" (Закон України "Про авторське право і суміжні права", 2022), що встановлює, зокрема якщо примірники твору законним чином введено у цивільний оборот шляхом їх першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження цих примірників без згоди суб'єкта авторського права і без сплати винагороди (вичерпання прав), крім оригіналів творів мистецтва, подальше відчуження яких здійснюється зі сплатою винагороди за право слідування. Отже, право слідування наділяє автора чи його спадкоємців правом подальшого контролю за долею свого твору в частині його розповсюдження шляхом продажу.

2. Об'єкти права слідування.

2.1. Законодавець визначив, що право слідування виникає лише щодо обмеженого переліку оригіналів творів, а саме: оригіналу художнього твору, оригіналу рукопису літературного або музичного твору. При цьому під оригіналами творів також слід розуміти їх примірники, виготовлені в обмеженій кількості самим автором або під його керівництвом, які пронумеровані, підписані автором або містять інші позначення, що засвідчують його авторство. Під поняттям "продаж оригіналу твору" для цілей реалізації права слідування законодавець розуміє "наступний продаж такого оригіналу, якщо продаж здійснюється іншим власником, ніж автор такого твору або спадкоємець такого автора" (ст. 30 Закону України "Про авторське право і суміжні права", 2022). Отже, право слідування застосовується лише до продажів оригіналів творів, власником яких є не автор чи його спадкоємець, оскільки вони і є бенефіціарами такого права. Крім того, таке формулювання свідчить, що обов'язок сплати винагороди за право слідування може виникати виключно з договорів купівлі-продажу оригіналу твору, не охоплюючи інші угоди щодо відчуження майна: договір міни, договір дарування. Як зазначалося, інститут права слідування зазнав змін у зв'язку з наближенням до права ЄС, однак імплементація положень Директиви про право слідування (Директива про право слідування, 2001) здійснена фрагментарно. Про це свідчить ширший перелік об'єктів права слідування у ст. 448 ЦК України (ЦКУ, 2003) та ст. 30 Закону України "Про авторське право і суміжні права" у порівнянні з положеннями вказаної спеціальної директиви. Директива про право слідування у преамбулі встановлює необхідність однакових підходів до правового регулювання цього права, зокрема й у частині творів, щодо яких воно застосовується. Так, п. 19 Преамбули цієї директиви прямо виключає оригінальні рукописи

письменників та композиторів з дії права слідування, що обумовлено усуненням відмінностей у правовому регулюванні країн ЄС, а також потребою забезпечити авторам творів належний та уніфікований рівень охорони. Отже, законодавство України щодо права слідування не повністю відповідає положенням *acquis* ЄС, тому пропонується внести такі зміни у ст. 30 Закону України "Про авторське право і суміжні права": виключити оригінали рукопису літературного або музичного твору з переліку об'єктів, щодо яких застосовується право слідування.

2.2. До 1 січня 2023 р. винагорода за право слідування визначалася у формі грошової суми у розмірі п'яти відсотків від суми кожного продажу згідно з попередньою редакцією ст. 448 ЦК України. З набранням чинності Закону України "Про авторське право і суміжні права" 1 січня 2023 р. і відповідними змінами до ЦК України змінилися підходи до розрахунку та розміри винагороди за право слідування. Законодавець перейняв підхід Директиви про право слідування щодо визначення розмірів винагороди у різних відсоткових ставках залежно від ціни продажу, розмір яких визначений у ч. 2 ст. 30 Закону України "Про авторське право і суміжні права" у еквіваленті до євро.

Такий підхід має на меті забезпечити економічні інтереси як відомих, так і молодих митців, які створюють у різних напрямках і стилях. Разом з тим з метою уникнення надмірного економічного тягаря на сторони такого продажу встановлено граничний розмір винагороди за право слідування, який не може перевищувати суму, еквівалентну 12 500 євро.

Законодавець покладає обов'язок щодо сплати винагороди за право слідування на тих осіб, які здійснюють безпосередній продаж. Так, у разі продажу через посередника, що здійснює торгівлю творами мистецтва (аукціони, галереї, салони, крамниці тощо), така сплата проводиться саме ним, незалежно від того, чи така особа діє від свого імені, чи від імені власника оригіналу твору, а у випадку відчуження оригіналу твору, внаслідок публічної пропозиції продажу через мережі Інтернет (соціальні мережі, інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони, торгові майданчики (маркетплейси), торги, тендери тощо), сплата справедливої винагороди за право слідування проводиться безпосередньо цими особами (ч. 4 ст. 30 Закону України "Про авторське право і суміжні права"). Суб'єктом щодо виплати винагороди у Директиві про право слідування визначено продавця (ч. 4 ст. 1). У рішенні Суду ЄС у справі C-41/14 від 26 лютого 2015 р. (*Christie's France*, 2015) ставилося питання щодо тлумачення цього положення як такого, що зобов'язує продавця в кожному випадку нести витрати на сплату роялті за право слідування, чи можливий будь-який відступ від неї за домовленістю. Суд ЄС зробив висновок, що положення Директиви про право слідування не перешкоджає особі, яка сплачує роялті від права слідування, домовитись з будь-якою іншою особою, включно з покупцем, про те, що ця інша особа зрештою повністю або частково понесе витрати, пов'язані

з виплатою роялті, за умови, що договірна домовленість такого роду не впливає на зобов'язання і відповідальність, які особа, що сплачує роялті, має перед автором (Суд ЄС, С-41/14, 2015).

Стосовно питання особи, що має право збирати винагороду, то на протигагу правовому регулюванню, яке було до 2018 р., що дозволяло збір і виплату винагороди, одержаної шляхом використання права слідування, особисто автором через його повіреного або через організації колективного управління (ст. 27 Закону України "Про авторське право і суміжні права" від 23.12.1993 р.). З 2018 р. законодавець відніс управління правом слідування до обов'язкового колективного управління майновими авторськими й суміжними правами (ст. 12 Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав"), що виключає будь-яку іншу особу, окрім акредитованої у відповідній сфері організації колективного управління, зокрема й самого автора чи його спадкоємців, самостійно збирати та виплачувати винагороду.

2.3. Законодавець передбачив *винятки з обов'язку щодо сплати винагороди* з права слідування, зокрема коли ціна подальшого продажу оригіналу твору не перевищує еквівалент 50 євро, а також у разі якщо подальший продаж оригіналу твору виконують фізичні особи без участі посередників, що здійснюють торгівлю творами, крім випадків, коли їх відчуження (наступний продаж) здійснюється внаслідок публічної пропозиції наступного продажу через мережі Інтернет (соціальні мережі, інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, торгові майданчики, маркетплейси, торги, тендери тощо) (ч. 3 ст. 30 Закону України "Про авторське право і суміжні права"). Аналізуючи другий виняток, можна припустити, що обов'язок щодо сплати винагороди за право слідування застосовуватиметься до будь-якої угоди щодо купівлі-продажу оригіналу твору між фізичними особами, яка здійснюватиметься через публічні онлайн-платформи. У зв'язку з цим може постати питання про застосування принципу взаємності щодо права слідування встановленим у ч. 2 ст. 14 *ter* Бернської конвенції, у разі якщо у перепродажі картини українського художника через онлайн-платформу бере участь покупець – громадянин країни (наприклад, США), де право слідування не передбачене, то у такому разі обов'язок щодо виплати винагороди не виникає.

2.4. У ч. 2 коментованої статті встановлено, що право слідування належить автору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір. Таке обмеження щодо переходу права слідування обумовлено його метою – додатковим економічним захистом автора та його спадкоємців. У цьому зв'язку національне законодавство, так само як і Директива про право слідування, не деталізує, у якому саме порядку спадкування може переходити вказане право – за заповітом чи за законом.

Однак з огляду на зміст норми та загальне визначення можна припустити, що вказане положення охоплює обидва, а отже у автора є

право заповісти на підставі заповіту право слідування будь-якій особі, зокрема й юридичній особі. Такий підхід не суперечить Директиві про право слідування, оскільки Суд ЄС у справі C-518/08 від 15 квітня 2010 р. (*Fundación Gala-Salvador Dalí*) зазначив, що дійшов висновку, що державам-членам (ЄС) дозволено робити свій власний законодавчий вибір у разі визначення категорій осіб, які можуть скористатися правом слідування після смерті автора художнього твору (Суд ЄС, C-518/08).

3. Право слідування та виклики сучасних технологій.

Питання щодо правового регулювання *NFT* набули особливої актуальності в останні роки насамперед завдяки новому напрямку в мистецтві та викликам щодо авторського права, що виникають у зв'язку з цим (Майданик, 2022, 16-22). Дослідженню цих питань присвячені праці іноземних учених, зокрема у контексті можливості застосування права слідування до перепродажу *NFT* (Murray, 2023). Питанням права слідування та *NFT* з погляду досвіду ЄС присвячене дослідження, у якому викладені основні практики використання *NFT* (EP, 2022). Одним з таких питань є можливість застосування права слідування у разі продажу *NFT* через смартконтракти. Так, функції у смартконтракті уможливають автоматичну передачу права власності на *NFT*, коли покупець здійснює платіж продавцю. Інша функція смартконтракту полягає в тому, що частка від перепродажу автоматично виплачується автору твору щоразу, коли *NFT* перепродаються. Попри схожість такого договір-ного механізму з конструкцією права слідування, останнє не може бути застосоване до *NFT*. Ця позиція ґрунтується на таких аргументах. З огляду на проаналізовані положення національного права та права ЄС право слідування застосовується лише щодо оригіналів творів, які наявні у матеріальній формі, а *NFT* передбачає цифрову форму твору. Крім того, особа, на користь якої відраховуватиметься частка від перепродажу, не завжди є автором твору, до того ж перевірити цей факт не завжди можливо. Оскільки таке положення передбачено у смартконтракті, то від нього можна відмовитися як від договірної домовленості сторін, що прямо суперечить природі права слідування.

Висновки.

Законодавство України щодо права слідування не відповідає положенням *acquis* ЄС повністю, тому пропонується внести такі зміни у ст. 30 Закону України «Про авторське право і суміжні права»: виключити оригінали рукопису літературного або музичного твору з переліку об'єктів, щодо яких застосовується право слідування.

Зроблено висновок про те, що застосування принципу взаємності щодо права слідування, встановленому у ч. 2 ст. 14 *ter* Бернської конвенції, обумовлює відсутність виникнення обов'язку щодо сплати винагороди, у разі якщо стороною перепродажу картини через онлайн-платформу є особа, законодавство країни походження якої не передбачає права слідування.

Проаналізовано, що одна з функцій смартконтракту полягає в тому, що частка від перепродажу автоматично виплачуються автору твору щоразу, коли *NFT* перепродаються. Однак, зроблено висновок, що таке положення має договірну природу, тому попри схожість такого механізму з конструкцією права слідування, останнє не може бути застосоване до *NFT*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	REFERENCE
EP. Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs Directorate-General for Internal Policies. (2022). <i>Intellectual Property Rights and Distributed Ledger Technology with a focus on art NFTs and tokenized art</i> . https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/737709/IPOL_STU(2022)737709_EN.pdf	EP. Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs Directorate-General for Internal Policies. (2022). <i>Intellectual Property Rights and Distributed Ledger Technology with a focus on art NFTs and tokenized art</i> . https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/737709/IPOL_STU(2022)737709_EN.pdf
Директива Європейського Парламенту і Ради 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-01#Text	Directive 2001/84/EC of the European Parliament and the Council of September 27, 2001 on the resale right. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-01#Text
Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Паризький Акт від 24 липня 1971 року змінений 2 жовтня 1979 року) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text	Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (Paris Act of July 24, 1971 amended on October 2, 1979) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text
Закон України "Про авторське право і суміжні права" № 2811-IX від 01.12.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text	Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" № 2811-IX of 01.12.2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text
Закон України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" № 2415-VIII від 15.05.2018 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text	Law of Ukraine "On effective management of property rights of rights holders in the field of Copyright and (or) Related Rights" № 2415-VIII dated May 15, 2018 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text	The Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand, the Agreement ratified with a declaration by the Law of Ukraine № 1678-VII of 16.09.2014 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
Цивільний кодекс України № 435-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356)	Civil Code of Ukraine No. 435-IV (<i>Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (BVR)</i> , 2003, 40-44, p. 356)
Metacept. (2019, 18 вересня) <i>The Resale Right in Art – Where do we go from here?</i> https://metacept.com/the-resale-right-in-art-where-do-we-go-from-here/	Metacept. (2019, 18 September) <i>The Resale Right in Art – Where do we go from here?</i> https://metacept.com/the-resale-right-in-art-where-do-we-go-from-here/
Michael D. Murray (2023). NFTs Rescue Resale Royalties? The Wonderfully Complicated Ability of NFT Smart Contracts to Allow Resale Royalty Rights. <i>Case Western Reserve Journal of Law, Technology & the Internet</i> , Vol. 14, No. 2, 2023, https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4164029	Michael, D. Murray (2023). NFTs Rescue Resale Royalties? The Wonderfully Complicated Ability of NFT Smart Contracts to Allow Resale Royalty Rights. <i>Case Western Reserve Journal of Law, Technology & the Internet</i> , (Vol. 14), 2. https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4164029

Капіца Ю. М. (2022), Сучасні тенденції розвитку права інтелектуальної власності в Європейському Союзі в контексті інтеграції України та ЄС. <i>Теорія і практика інтелектуальної власності</i> . 5, 5-17.	Kapitsa, Y. M. (2022). Modern trends in the development of intellectual property rights in the European Union in the context of integration of Ukraine and the EU. <i>Theory and practice of intellectual property</i> . 5, 5-17.
Майданик Л. Р. (2022). NFT: приватноправовий погляд через з'вязок з авторським правом, <i>Теорія і практика інтелектуальної власності</i> , 1/2022, 16-27.	Maidanyk, L.R. (2022). NFT: a private law view through the connection with copyright, <i>Theory and Practice of Intellectual Property</i> , 1/2022, 16-27.
Постанова Пленуму ВГСУ "Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності" від 17.10.2012 № 12, П. 43.	Resolution of the HCCU Plenum "On some issues of dispute resolution practice related to protection of intellectual property rights" of 17.10.2012, № 12, 43
Christie's France. Рішення Суду ЄС у справі C-41/14 від 26 лютого 2015 р. https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=162539&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5579	Christie's France. Judgment of the Court of Justice of the European Union in case C-41/14 of February 26, 2015. https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=162539&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5579
Рішення Суду ЄС від 15 квітня 2010 р. у справі C-518/08, Fundació Gala-Salvador Dalí, https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=81364&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4358	Judgment of the Court of Justice of the European Union of April 15, 2010 in case C 518/08, Fundació Gala-Salvador Dalí, https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=81364&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4358
Самсін. Р. І. (2016). <i>Право слідування в авторському праві України та країн-членів ЄС: порівняльно-правова характеристика</i> . [дис. канд. юрид. наук, НАВС] Репозитарій НАВС. https://www.naiu.kiev.ua/files/disert/2016/12/samsin_dis/index.html	Samsin, R. I. (2016). The resale right in the copyright of Ukraine and EU member states: comparative legal characteristics. [PhD thesis, NAPA] NAPA Repository. https://www.naiu.kiev.ua/files/disert/2016/12/samsin_dis/index.html
Штефан О. (2009), Право слідування в Україні та інших країнах світу. <i>Теорія і практика інтелектуальної власності</i> . 5, 3-14.	Shtefan, O. (2009), The resale right in Ukraine and other countries of the world. <i>Theory and practice of intellectual property</i> . 5, 3-14.

Конфлікт інтересів: Автор заявляє, що вона не має фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не має відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору.

Автор не отримувала прямого фінансування для цього дослідження.

Майданик Л. Право слідування: наближення до *acquis* ЄС. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2023. № 4. С.88-97. Серія. Юридичні науки. [https://doi.org/10.31617/3.2023\(129\)08](https://doi.org/10.31617/3.2023(129)08)

Надійшла до редакції 03.08.2023.

Прийнято до друку 17.08.2023.

Публікація онлайн 03.09.2023.